

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 36. De haereticis damnatis in toto iure canonico.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

similiter non possit credi oblitus: nam falsa pœnitentia est: cum de omnibus peccatis non agitur, nec licet dimidiam sperare veniam. ca. quem pœnitent. de pœnit. dist. 1. cap. omnis. extra de pœnit. & remis. Simacas in Enchyridio, tit. 61. num. 4. Ioan. Roias tract. de heret. par. 2. assertio 21. cetera hinc spe Etantia facile nunc omitto, alibi fortassis commo- dius traditurus.

QVÆSTIO XXXV.

De causis, ex quibus in genere aliqui dicantur heretici.

SUMMARIVM.

- 1 Tria in genere credenda sunt, & quæ.
- 2 Hereses in triplici sunt genere.
- 3 Heretici, vel sentiunt contraria articulis fidei.
- 4 Vel contra sacram scripturam.
- 5 Vel contra definitionem Ecclesiæ de fide.

TRigesima quinta quæstio est: Heretici, ex quibus, & quot casus in genere sic dicendi sunt

1 Ad hanc respondemus, quod ut diximus supra in prima par. quæst. 12. & in hac secunda, quæst. 22. Credenda sunt in genere tria, scilicet articuli fidei, libri canonici, & constitutiones, seu canones ab Ecclesia decreti, ut si de tenendi.

2 Et per oppositum hereses sunt in triplici genere, scilicet quia vel obuiant fidei articulis: vel libris canonis: vel constitutionibus per Ecclesiam factis, ut de fide tenendis.

3 Et consequenter heretici sunt, quicunque sunt in genere, s. vel quia defendunt errorem, qui est directe contra articulos fidei: ut defendentes Spiritum sanctum non procedere ab utroque, videlicet Patre, & Filio: quod est contra illud, quod dicitur in Symbolo Patrum, ubi dicitur: Qui ex Patre, Filioque procedit.

4 Vel quia defendunt errorem, qui est directe contra scripturam sacram, seu libros canonicos: ut defendentes mundum non incepisse, sed ab aeterno fuisse: quod est contra illud, quod dicitur Gen. 1. In principio creauit Deus caelum, & terram.

5 Vel quia defendunt errorem, qui est directe contra constit. per Ecclesiam factas, ut de fide: ut defendentes vsuram non esse peccatum: quod est contra ca. Ex graui in Clem. de vsuris, seu quod Christus cum Apostolis nihil habuit in proprio vel communi, quod est contra extrauag. Domini Ioan. xxij. Cum inter, quæ capitula sunt decreta, ut fide tenenda, ut patet ibidem.

COMMENT. LX.

Heretici ex quib. & quot causis, &c. Materiam huius quæst. copiose tractauimus supra in hac 2. parte, super q. 2. ubi tradidimus plu-

Ares generales regulas, ad dignoscendum ex quot capitulis, seu causis possit aliqua propositio dici heretica, siue homo heret. de quo item argumento agit luculentius Turcremata in Summa de Eccles. li. 4. par. 2. c. 9. et multis seq. Melchior Canus lib. 12. c. 7. de locis Theologicis. & Arnaldus Albertinus tract. de agnoscen. asser. q. 5. & alij. quare ne alij agere videamur, satis sit hec admonuisse lectorem.

QVÆSTIO XXXVI.

De hereticis damnatis in toto iure Canonico.

SUMMARIVM.

- 1 Heretici damnati, de quibus in Decretis.
- 2 Heretici, de quibus in Decretalibus fit mentio.
- 3 Hereticus damnatus in extrauag. Quia vixit.

Rigesima sexta quæstio est: Heretici, per Ecclesiam condemnati, de quibus agitur in iure Canonico: qui sunt?

C Ad hanc respondemus, quod quidam heretici apparent condemnati ex Decretis: quidam ex Decretalibus: quidam ex Extrauagantibus.

De Hereticis condemnatis in Decretis.

Ex decretis, dist. 15. & 24. q. 3. c. Quidam autem heretici, habentur isti. Simon magus, a quo Simoniani: Basilides, a quo Basilidiani. Nicolaus Diaconus, a quo Nicolaitæ. Gnostici. Carpocrat, a quo Carpocratiani. Cerinthus, a quo Cerinthiani. Nazarei. Ophitæ. Valentinus, a quo Valentiniani. Appelles, a quo Appellitæ. Archotiaci. Adamiani. Cainani. Sethiani. Melchisedechiani. Angelici. Apostolici. Cerdon quidam, a quo Cerdoniani. Marcion Stoicus, a quo Marcionistæ. Artotyritæ. Aquarij. Seuerus, a quo Seueriani. Tatianus, a quo Tatiani. Alogij. Cataphrygi. Cathari. Paul. Samosatensis, a quo Pauliani. Hermogenes, a quo Hermogeniani. Manes, a quo Manichæi. Antropomorphytæ. Hieracha, a quo Hierachitæ. Nouatianus Romæ urbis presbyt. a quo Nouatiani. Môtani. Hebiô, a quo Hebionitæ. Photinus Syrmij Episc. a quo Photiniani. Aereus, a quo Aeriani. Aetius, a quo Aetiani: Iiq; Eunomiani ab Eunomio dialectico Aetij discipulo. Origenes, a quo Origeniani. Noctus, a quo Noctiani. Sabellius, a quo Sabelliani. Arrius Alexandrinus presb. a quo Arriani. Macedonius Episc. a quo Macedoniani. Apollinaris, a quo Apollinaristæ. Antidicomarita. Metangilmonita. Patritius, a quo Patritiani. Colluthus, a quo Colluthiani. Florin. a quo Floriani, seu Floriniani. Donatus, a quo Donatistæ. Bonosus Episc. a quo Bonosiani, seu Bonisfaci. Circumcelliones. Pisci-

lianus, a quo Priscillianista, Lucifer Sardinia episcopus, a quo Luciferiani, Iovinianus Monachus, a quo Iovinianista, Heluidius, a quo Heluidiani, Paternus, a quo Paterniani, Arabici, quia de Arabia, Terullian, Africanus presb. a quo Terullianista, Tessaresca decatur, Nyctages, Pelagius monachus, a quo Pelagiani, Nestorius Constantinopolit. Episc. a quo Nestoriani, Sabbatius, Caelestius, Eustathius, Iulianus Celanensis, Caelestinus, Maximinus, Maximus, Vnicus, Lampecius, Eutyches, Petrus, Abacius, Eutyches Constantinopolitanus Abbas, a quo Eutychiani, Acephali, Theodosius Alexandria episcopus, a quo Theodosiani, Gaianus Alexandria episcopus, a quo Gaianista, Agnoita, Trichite.

Heretici in Decretalibus condénati.

2 Ex Decretalibus vero extra de haeret. c. Excommunicamus. 2. habentur isti: Cathari, Patreni, pauperes de Lugduno, Passagini, Tolapini, Arnaldisti, Speronista.

De Haereticis per Extravagantes condemnati.

3 Extravagantibus autem nullus habetur ex nomine, nisi in extravagante domini Iohannis xxij. Quia vir reprobus, ubi damnatur, ac frequenter heret. ibi nominatur fr. Michael de Cesena praedictus, ordinis fratrum Minorum, quondam Generalis Minister, sed postmodum propter haesim depositus, & condemnatus.

C O M M E N T. L X I I

Haeretici per ecclesiam condemnati, de quibus agitur in iure canonico. De argumenta sine materia huius quaestionis copiose disserunt Eymericus supra in hac eadem parte, q. 6. 7. & 8. quibus locis diximus, quae hanc quaestionem illustrabunt. Et rursus de Michael de Cesena, cuius meminit auctor in fine huius quaest. num. 3. egimus copiose in hac parte, super q. 15.

Iam haec quaestio in omnibus Directorij codicibus erat depravata, quam tamen sua integritati restitimus iuxta emendationem iuris canonici nuper Roma impressi.

Cum vero auctor hic agit de haeret. damnatis in toto iure canon. intellige de damnatis nominatim, & expresse sub proprijs nominib. ut patet: non autem de damnatis in genere, de quibus agitur in multis locis iuris canonici: sed praecipue in c. excommunicamus l. 2. & in cap. Ad abolendam, extra de haeret.

Q V A E S T. XXXVII.

De haeretic. in iure civili nominatis.

Rigesi maleptima quaestio est Haeretici condemnati per ecclesiam, de quibus agitur in iure civili, qui sunt:

A Ad haec respondemus, q. c. de haere. leg. Ariani, enumeratur quae plures haeretici de illis, qui eum enumeratur 24. q. 3. c. Quidam autem haeretici, de quibus est actum supra q. proxima. Enumerantur et ibi alij, de quibus non agitur in Decretis, nec Decretalibus, nec extravagantibus, & sunt isti: Pneumatomachi: b Papijanista: c Papijanista: a Borborite: e Messaliani: f Euchyta, siue Euthymastae: Audiani: h Hydroparastata: i Talcodrogete: j Batrachita: k Marcelliani: l Encratiste: m Apotactae: n Saecophori: o T

COMMENT. LXII

B Haec quaestio de omnibus exemplis erat omnino mendosa, et depravata, recitabanturque in ea quaedam nomina portenta nihil penitus significatia quam inspecto Eymere. instituto restitimus et l. Ariani. c. de haeret. cum n. Eymeri, videret quaedam in d. l. Ariani, numerari haeticos, qui in iure canon. non recensentur, ut omnino notitia haberetur eos hic instituit tantum recensere ex iure civili, quorum mentio non videbatur facta in iure canon. ita nos eos tantum selegimus, qui Pontificio iure non commenerentur: atque ita instituto auctoris respondentes, quaestionem suam restitimus integritati.

Coniendi tamen sumus haeticos, qui hac quaest. numerantur in iure canonico recenseri nominibus diversis, tamen si res ipsa conveniant: ut sequenti demonstrabimus.

a Enumerantur etiam ibi alij de quibus non agitur in Decretis, & c. Non agitur sub istem nominibus, & appellacionibus, haereses tamen ibi numeratae his competunt: nam ydem haeretici, aut ob alias res haereses aut ob alias causas diversas appellaciones sunt sortiti.

b Et sunt isti Pneumatomachi.] Tra vocat Epiphanius, haeresi 74. ubi contra hos graviter more suo differit, & ita recte istius graeco vocabulo appellatur, non Pneumachomachi, aut Pneumachomachi, ut apud Lutzeburg. in catalogo haeret. ita vero dicti sunt quod Spiritui sancto aduersentur, seu pugnent quodammodo contra Spiritum sanctum, dum ipsum negant esse Deum. hi non differunt a Macedonianis, quos damnat Synodus Constantinop. ut dicit supra par. 1. super cap. Sancta Romana. vnde Ioan. Damascen. Pneumachomachi, inquit, id est cum Spiritu bellantes, aut Spiritus hostes, a Macedonia Spiritu hoste nominati sunt. Spiritum autem sanctum ab eis contumelios affici, quem Deum esse negat Epiphanius praecitato loco docet his verbis: In Spiritum sanctum omnes hi blasphemi sunt: non connumerantes ipsum Patri, & Filio in deitate. haec Epiphanius.

c Papijanista.] Sunt qui putent nictos esse Papijanistas a Papi Hieropolitano Episcopo Iohanne Evangelista auditore, & Polycarpi condiscipulo, de quo multa Eusebius lib. 3. c. de hist. Eccles. hunc Alfonso Castris lib. 1. aduersus haereses errorum suorum nuntiasse indicat, a quo non multum dissentit Ioannes Picus in Apologia sua, q. 7.

Haeretici, qui huc sunt secti Chilitae, dicitur, eos q. post mille annos Christum in terris, in carne